Друштво за осигурување

ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје

УСЛОВИ
ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОБЈЕКТИ ВО МОНТАЖА

Април 2019 година

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ
Член 1

Предмет на осигурување по овие Услови се следните објекти во монтажа:
- метални конструкции со машинска и електро опрема или без неа;
- машините, машинската и електро опремата, инсталациите и апаратите како и постолјата и темелите, ако нивната вредност е содржана во вредноста на објектот во монтажа;
- монтажната опрема и помошните објекти, кои се опфатени во пресметковната вредност на објектите во монтажа и служат за монтажа (скелиња, помошни згради, брани, дрвени или ѕидани складишта, работилници, мензи), освен предметите кои претставуваат основни и обртни средства на изведувачот на работите односно осигуреникот;
- градежниот дел кој се гради исклучиво за потребите на објектите во монтажа, а неговата вредност е во целост опфатена во пресметковната сума на објектот во монтажа.

Ако посебно се договори и ако се пресмета посебна пре- мија, со осигурувањето може да се опфатат и:
- веќе постоечки објекти (видот на тие објекти е наведен во точка 1) и 2) од став (1) на овој член) на кои се обавуваат монтажи, поправки, ремонти, санации и сл.;
- помошен материјал и алат во употреба за изведување на монтажа;
- монтажна опрема и помошни објекти кои служат за монтажа и кои воопшто не се, или не се во целост опфатени во пресметковната вредност на објектот во монтажа;
- стационирани (усидрени) пловни возила, кајчиња, сплавови, понтони на вода, предмети на нив за време на монтажата на вода или останато;
- предмети на работниците;
- деловно - техничка документација, вклучувајќи ја и кни- гата за монтажа (осигурување на „таксирана вредност”);
- постолја и темели до колку не се содржани во вредноста на објектот во монтажа (став (1), точка 2) од овој член).

По овие Услови не се предмет на осигурување:
- нестационирани (неусидрени) пловни возила (кајчиња, сплавови, понтони, влекачи) и предмети на нив, моторни возила и приколки на суво, самоодни машини, воздушни летала;
- предмети во превоз вон местото на монтажа;
- пари и вредносни хартии;
- основни и обртни средства на изведувачот на работите кои не служат за самото изведување на монтажата, потоа инвентар во канцелариите, работничките мензи и работничките станови, алат и потрошен материјал на работничките мензи и станови, како и други предмети кои не служат за непосредна монтажа или работа на осигурениот објект во монтажа.

Не можат да се осигураат објекти во монтажа на кои не е вработен потребен број на квалификувана стручна работна сила и со чија монтажа и работите не раководат и не ги надгледуваат стручњаци со потребни стручни квалификации.
Осигурувањето не ги покрива штетите ако се пријавуваат на крајот на монтажата како список на недостатоци и штетите без можност да се утврди нивната причина и времето на нивното настанување.

ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ (РИЗИЦИ)
Член 2

Осигурувачот е должен да исплати надомест во случај на штета предизвикана со уништување, оштетување или исчезнување на осигурените предмети поради следниве основни опасности:
- пожар и удар од гром, експлозија, луња, град, манифестација и демонстрација, излевање на вода, мраз, лед и снег, снежна лавина, одронување на земјиште, слегнување на тло, лизгање на тло;
- монтажна незгода;
- неспретност, невнимание или лоша намера на работникот или некое друго лице;

Ако посебно се договори и пресмета дополнителна премија, осигурувачот е должен да исплати надомест на штета поради една или повеќе дополнителни опасности, според тоа како ќе се договори, и тоа:

- поплава и порој, висока вода и подземна вода;
- одговорност од дејност на изведувачот на монтажните работи;
- осигурување на монтажни работи во гарантен рок;
- провална кражба.

Осигурени се само оние опасности кои се наведени во полисата и за кои е пресметана дополнителна премија.

Осигурувачот не е должен да исплати надомест на директна или индиректна штета која е предизвикана со нуклеарна реакција, нуклеарна радијација или радиоактивна контаминација.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПОЖАР И УДАР ОД ГРОМ
Член 3

Под пожар, во смисла на овие Услови, се смета оган настанат вон одредено лежиште, или оган кој ова место го напуштил и е способен и натаму да се развива со сопствена сила.

Со осигурувањето од пожар опфатен е и ризикот самозапалување на залихи, доколку ускладиштувањето е извршено според прописите.

Не се смета дека настапил пожар и осигурувачот не е должен да исплати надомест, до колку осигурениот предмет е уништен или оштетен:

- поради излагање на корисен оган или топлина заради обработка или во други цели (на пример: во преработка, при сушење, пржење, печење и сл.), или поради паѓање или фрлање во огниште (печка и сл.);
- поради осмадување, опрлување или прегорување од цигара, апарати за осветлување, искри и сл.;
- поради вриење или загревање, варење, димење и сл.

Со осигурувањето од опасност од пожар на се опфатени
штетите на оџаците кои настанале во врска со нивната функција.

Осигурувањето од удар од гром во смисла на овие Услови, ги покрива штетите кои на осигурените предмети ги предизвикал гром со делување на сила или топлина, како и
штетите од удар на предмети соборени од громот.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЕКСПЛОЗИЈА
Член 4

Под експлозија, во смисла на овие Услови, се смета ненадејно манифестирање на сила заснована на тежнение на пареа или гасови да се прошират.

Експлозија на садови под притисок (котли, цевки и сл.), постои само кога ѕидовите на садот се во толкава мерка издупчени што настанува моментално изедначување на внатрешниот и надворешниот притисок.

Ако во внатрешноста на садот настанала експлозија поради хемиско претворање, штетата која од тоа ќе настане на садот е покриена со осигурување и тогаш кога ѕидовите на садот не се издупчени.

Со осигурувањето не се опфатени:

- штети на предметите на осигуреникот предизвикани со минирања кои се обавуваат во рамките на неговата дејност или во рамките на дозволената дејност на трети лица;
- штети на машините предизвикани со експлозија во просторот за внатрешно согорување (цилиндер на мотор);
- штети од експлозија кои се нормална појава во процесот на производството;
- штети од експлозивно издувување од печките и слични апарати;
- штети од експлозија од биолошки карактер;
- штети поради пробивање на звучен ѕид;
- штети од експлозија на садови под притисок од став (1) алинеја 2 од овој член поради дотраеност, истрошеност или прекумерни наслаги на рѓа, бигор, талог, тиња на осигурениот

предмет, но не се надоместуваат штетите на останатите пред- мети во врска со настанатата експлозија.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЛУЊА
Член 5

Под луња, во смисла на овие Услови се смета ветер со брзина од 17,2 м/сек., односно 62 км. на час (силина од 8 степени според Бофоровата скала) или повеќе.
Ќе се смета дека дувал ветер со оваа брзина во пределот каде се наоѓа осигурениот предмет, ако ветерот codeкршел гранки и стебла или оштетил редовно одржувани објекти. Во случај на сомневање осигуреникот мора да ја докаже брзината на ветерот со извештај од Републички хидрометеоролошки завод.
Штетите од луња се опфатени со осигурување ако се предизвикани механички оштетувања на осигурениот предмет:

- со непосредно делување на луњата;
- со директен удар на предмети соборени или носени од луњата.

Со осигурување од луња не се опфатени штети:
1) од продирање на дожд, град, снег или други наноси низ отворен прозор или други отвори кои постојат на зградата, освен ако отворите настанале од луњата, како и штети од дожд и други врнежи на предметите сместени на слободен простор.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ГРАД
Член 6

Со осигурување се опфатени штети од уништување, односно оштетување на осигурените предмети кои ги предизвикал градот со својот удар. Опфатени се и штети од продирање на град и дожд низ отвори настанати од паѓање на град.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД МАНИФЕСТАЦИЈА И ДЕМОНСТРАЦИЈА
Член 7

Манифестација и демонстрација во смисла на овие Услови се смета организирано или спонтано јавно покажување на не расположение на група граѓани.
Се смета дека настанал осигурен случај, манифестација или демонстрација, ако осигурениот предмет е уништен или оштетен од било кој начин на делување на манифестантите односно демонстрантите (урување, демолирање, кршење, палење и др.).

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ИЗЛЕВАЊЕ НА ВОДА
Член 8

Излевање на вода во смисла на овие Услови се смета:

- излевање на вода од водоводни цевки и уреди за греење на зградите со топла вода и уреди за парно греење и други уреди и апарати поради оштетување (кршење, прскање или дефект на уредите за управување и сигурност) на тие цевки, уреди и апарати;
- излевање на вода од атмосферска и фекална инсталација (канализации) поради силен пороен дожд од над 15 лит. (или 15 мм.) воден талог на 1 м2 за еден час. Количината на дожд мора да се докаже со извештај од Републичкиот хидрометеоролошки завод;
- избивање на пареа од цевки и уреди за топла вода и парно греење поради оштетување (кршење, прскање или дефект на уредите за управување и сигурност) на тие цевки и уреди.

Со осигурување не се опфатени штети:

- од излевање на вода од отворени славини, олуци и олучни цевки;
- поради прскање или кршење на цевките и уредите под дејство на мраз, кој делувал во смисол на став (2), член 9 од овие Услови. Кај овој случај со осигурување не е покриена штетата на самите цевки и уреди;
- поради дотраеност, истрошеност и корозија;

- губиток на вода и изгубена добивка;
- поради лошо одржување на водоводните и одводни (канализациони) цевки и уреди за греење со топла вода, уреди и апарати во објектот кој ги изведува осигуреникот, како и немарна или недоволна заштита од смрзнување, затнување и слични причини настанати на споменатата инсталација и уреди на овие објекти.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД МРАЗ
Член 9

Со осигурување од мраз во смисла на овие Услови опфатени се штетите причинети на осигурените предмети со ненадејно делување на мраз, како и штети кои би настанале на работите чувствителни на мраз, доколку се преземени соодветни мерки на заштита за работа во зимски услови.
Осигурување од опасност од мраз не ги покрива штетите кои би настанале кај работите чувствителни на мраз, кои се изведуваат непосредно пред и во време кога според територијата и временските прилики мора да се очекува смрзнување, односно доколку не се преземени соодветни мерки за заштита при изведување на работите во зимски услови.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЛЕД И СНЕГ
Член 10

Осигурувањето од лед и снег опфаќа штети кои би биле предизвикани на осигурените предмети со тежина, притисок или удар на лед и снег.
Со осигурување се покриени само оние штети доколку тежината или притисокот на ледот и снегот биле поголеми од вредностите од статичката пресметка, односно од оние предвидени по важечките технички прописи.
Штетите од минирање на ледот и снегот не се опфатени со осигурување.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД СНЕЖНА ЛАВИНА
Член 11

Под снежна лавина, во смисла на овие Услови, се смета снежна маса во движење која се откинува од планински страни.
Со осигурување се опфатени и штети предизвикани со делување на воздушен притисок создаден од снежна лавина.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ОДРОНУВАЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕ
Член 12

Под одронување на земјиште во смисла на овие Услови, се смета паѓање на земјениот материјал на или во осигурениот предмет.
Се смета дека настанал осигурен случај на одронување и тогаш, ако земјениот материјал што се одронил го оштетил или го затрупал осигурениот предмет.
Со осигурување се опфатени и трошоците за отстранување на одронетиот материјал во широчина од 1 (еден) метар од осигурениот објект.
Со осигурувањето не се покриени трошоците за санирање на тлото и затрупување од првобитниот профил на теренот од кој се одронил земјениот материјал.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД СЛЕГНУВАЊЕ НА ТЛО
Член 13

Под слегнување на тло, во смисла на овие Услови, се смета вертикално слегнување на тло под осигурениот монтажен објект, кое настапува како последица на монтажна незгода или геолошко влијание.
Од осигурување се исклучени штетите од слегнување на тло:
- ако до слегнување на тло дошло поради тоа што тлото

HALKINSURANCE

- пред почетокот на монтажата - градењето не било испитано во поглед на неговата носивост, а според прописите било задолжително испитување на носивоста на тлото;
- доколку до слегнување на тлото дошло поради тоа што тлото било оптоварено повеќе отколку што било предвидено со проектот.

Со осигурување не се покриени ниту трошоците за санирање на тлото.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЛИЗГАЊЕ НА ТЛО
Член 14

Под лизгање на тло, во смисла на овие Услови, се сметаат ненадејни движења на површината на земјата на косите терени со јасни манифестации на кршење на површините на тлото и одронувањата кои, со појава на јаки деформации и широки пукнатини на градежните објекти, настапуваат во кратки временски периоди.

Со осигурување од лизгање на тло не се опфатени:

- штетите од лизгање на тло, до колку не биле преземени сите потребни мерки за заштита кои се познати во градежната техника, и/или косините не биле изведени во согласност со проектот и теренските услови,
- трошоците за санирање на тлото.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД МОНТАЖНА НЕЗГОДА
Член 15

Под монтажна незгода, во смисла на овие Услови, се смета непредвиден, од волјата на изведувачот на работите независен настан, кој делува брзо и како последица има уништување или оштетување на осигурените предмети поради:

- грешка во изведување на монтажни работи;
- деформација и кршење на опрема за изведување на монтажа;
- пренос или превоз на подрачје на местото каде што се изведува монтажата;
- грешка во техничко - пресметковни основи, пресметка и изработка на нацрти;
- грешки направени во работилница;
- грешки во конструкција;
- грешки во материјал, конструкција и лиење;
- паѓање, удар на предмет или удар на моторно возило и работна машина;
- незгода за време на пробно оптоварување или пробен погон.

Монтажна незгода се смета за непредвидена доколку изведувачот на работите, со оглед на техничкото знаење и можностите на техниката на можел ниту бил должен да ја предвиди.

Не се надоместуваат трошоци за отстранување на самите причини на штета поради грешки во техничко - пресметковните основи, пресметката, конструкцијата, материјалот и лиењето, како и изведувањето на монтажата.

Ако се покаже дека одредена и правилно извршена техничко - сметковна анализа и конструкција и/или избраниот исправен материјал не одговара на барањата на погонот, па поради тоа дојде до предвремено истрошување, нема да се надомести таа штета, но ќе се надомести посредната штета на другите осигурени предмети од уништување, или оштетување која со тоа би била предизвикана.

Под пробно оптоварување, или пробен погон, во смисла на овие Услови, се смета ставање на машини или уреди во погон по завршена монтажа заради техничкото испитување на правилноста на монтажата и работата.

Нема да се смета дека настапила осигурената непредвидена монтажна незгода, ако монтажниот објект е изведен:

- спротивно на договорот за монтажа и со недостатоци;
- со употреба на слаб или несоодветен материјал;
- со кршење на општо признатите правила на техниката, техничките прописи, упатства, нормативи, стандарди или одредби на техничката инспекција;

- со пропуштање на преземање на потребните мерки против нормалните влијанија на временските прилики за кои морало да се смета според годишното време и месните прилики;
- со примена на проектирање и постапка во изведување на работите, конструкција или материјал кои не ги испробала или испитала и одобрила некоја овластена организација или техничката инспекција.

Доколку во текот на работите на монтажата на осигурениот објект или по завршените работи осигуреникот дознае дека дошло до остварување на некоја прикриена или видлива грешка во техничко - пресметковните основи, пресметката, конструкцијата или материјалот, која би можела да предизвика оштетување или уништување на осигурениот објект, осигуреникот е должен на своја сметка да спроведе санација или да ги обнови деловите на објектот на кој би можело да дојде до оштетување. Ако осигуреникот не ја направи потребната санација или обнова, во смисла на одредбите на овој став, а осигурената опасност се оствари, како последица на грешките, осигуреникот го губи правото на надомест од осигурувачот.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД НЕСПРЕТНОСТ, НЕВНИМАНИЕ ИЛИ ЛОША НАМЕРА НА РАБОТНИК ИЛИ НЕКОЕ ДРУГО ЛИЦЕ
Член 16

Со осигурувањето се опфатени штети од неспретност, невнимание или лоша намера на работник или некое друго лице. Неспретност или невнимание, во смисла на овие Услови, се отстварил само доколку осигуреникот комисиски за секој штетен настан утврди дека настанал со несоодветни постапки на некој работник или група работници.

Штети предизвикани со лоша намера, осигуреникот е должен да ги пријави на органот на МВР. За износот за надомест на штета предизвикана од лоша намера, осигурувачот има право на регресно побарување.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПОПЛАВА И ПОРОЈ
Член 17

Под поплава во смисла на овие Услови се смета стихијно и неочекувано поплавување на терен од постојани води (реки, езера, мориња и др.) поради тоа што водата се излила од коритото или го пробила одбранбениот насип или браната, излевање на водата поради вонредно висока плима и бранови со невообичаена сила на море или езеро, и од надоаѓање на вода од вештачки езера.

Под поплава се смета и неочекувано поплавување на терен поради нагло создавање на големо количество водена маса која настапува како последица на провала на облаци.

Под порој се смета стихијно неочекувано поплавување на терен со водена маса која се создава на низбрдни терени поради силни атмосферски врнежи и се слива по улици и патишта.

Со осигурување се опфатени само штети предизвикани на осигурени предмети за време додека поплавата или поројот трае и непосредно по повлекување на водата.

Со осигурување на се опфатени:

- штети од водна страна на цевководи и хидромонтажна опрема (под внатрешна страна се смета онаа која е во допир со вода која тече низ овие објекти) предизвикани со механичко делување на водата;
- штети од слегнување на тло како последица на поплава или порој,
- штети од поплавување од вода излеана од канализациона мрежа, освен ако до излевање дошло поради поплава или порој.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ВИСОКА ВОДА
Член 18

Под висока вода, во смисла на овие Услови, се смета исклучителна појава на невообичаен пораст на водостој и во неочекувано време.

Обврската на осигурувачот за штетите од висока вода започнува со порастот на високата вода над однапред утврдените месечни коти на водостојот (или протоци) измерени на местото на монтажа според најблиску поставениот покажувач на водостојот.
При склучување на осигурување потребно е претходно на градилиштето, во смисла на став (2) од овој член, да се утврди од која височина на водата настанува обврската на осигурувачот. Оваа граница за секој месец во годината се наведува во полисата.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПОДЗЕМНА ВОДА
Член 19

Под подземна вода, во смисла на овие Услови, се смета неочекуван продор на вода во градежна јама, односно објект во монтажа.
Обврската на осигурувачот за штета од подземна вода престанува:
доколку при монтажа на објект во непосредна близина на постојните води претходно не се спроведени соодветни технички мерки на заштита;
доколку при изведување на монтажа во тунели, ровови и сличните земјени работи, нема доволен број на припремни исправни водни пумпи за црпење на подземна вода, кој доток на вода според податоци од претходно хидро - геолошко испитување на теренот, односно според стручните прет- поставки во проектот се сметал како очекуван.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ОДГОВОРНОСТ ОД ДЕЈНОСТ НА ИЗВЕДУВАЧОТ НА МОНТАЖНИ РАБОТИ ПРЕМА ТРЕТИ ЛИЦА И НИВЕН ИМОТ
Член 20

Обемот на опасност од одговорност на изведувачот на монтажни работи се утврдува според Условите за осигуру- вање од одговорност, ако не се во спротивност со овие Услови.
До колку е осигурен само дел на објектот кој се монтира, или само одделни монтажни и занаетчиски работи, осигуру- вањето од одговорност не ги покрива, ако не е поинаку догов- орено, штетите настанати на останатите делови на тој објект во монтажа, или останатите монтажни и занаетчиски работи кои не се осигурени, односно се осигурени со друга полиса.
Со осигурување од одговорност не се покриени штети на постоечкиот објект на кој се изведуваат работите (адаптаци- ја, доградба, реконструкција и сл.).
Осигурувачот кај осигурувањето од одговорност на изве- дувачот на монтажни работи е во обврска до сумата на осигу- рување по настан, која е наведена во полисата.
Осигуреникот кај секоја штета учествува со 10% од вредноста на надоместокот (франшиза).

ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТИ ВО ГАРАНТЕН РОК
Член 21

Осигурувањето, во смисла на овие Услови ги покрива
штетите на веќе завршениот објект во време на неговото одржување, односно гаранција, а кои настанале:
поради работи и активности на изведувачот на работите (осигуреникот), кои произлегуваат од договорот за одржување помеѓу инвеститорот и изведувачот на работите;
во време на гаранцијата, кои имаат своја непосредна причина од времето на градење на објектот, а настанале пора- ди покасно реализирање на ризиците наведени во член 15 и 16 од овие Услови;
предвременото предавање на објектот на инвеститорот.
Висината на надоместокот од осигурување во случај на оштетување на осигурениот објект, се утврдува според вистинските цени на материјалот и работите во времето на настанување на осигурениот случај, доколку не е поинаку договорено.

HALKINSURANCE

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПРОВАЛНА КРАЖБА
Член 22

Обемот на опасност од провална кражба се определува според Условите за осигурување од опасност од провална кражба и разбојништво ако не се во спротивност со овие Услови.
Осигурувањето ги покрива штетите од провална кражба на невграден градежен, монтажен, занаетчиски, инсталацио- нен материјал и опрема која е наменета за вградување во осигурениот објект во монтажа, под услов невградениот градежен, монтажен, занаетчиски, инсталационен материјал и опрема да се наоѓаат во заклучени прирачни складишта и маг- ацини и постојано да ги обезбедува чувар.
Ако изведувачот на работите не ги исполнува условите од став (2) на овој член, тогаш просторот каде е складиран горespоменатиот материјал и опрема, треба да е ограден со добро одржувана ограда во висина од 2 м. и да постои посто- јан чувар.
Доколку при остварување на осигурен случај се утврди дека осигуреникот не исполнува еден од наведените услови од став (2) и (3) од овој член, осигурувачот не е во обврска да ја надомести штетата.
Осигурувањето ги покрива и штетите од провална кражба на материјали и опрема кои веќе се вградени во објек- тот во монтажа, под услов просториите каде материјалите и опремата кои веќе се вградени, да се заклучени и постојано да има чувар. Доколку при остварување на осигурен случај се утврди дека постојано немало чувар, или дека просториите не биле заклучени, осигурувачот не е во обврска да ја надомести
штетата.
Обична кражба не е предмет на осигурување по овие услови.

ВРЕДНОСТ НА ОСИГУРЕН ПРЕДМЕТ
Член 23

Вредноста на осигурен предмет е секоја времена вистин- ска цена на работите и материјалот, до колку не е поинаку договорено. Вистинската цена не може да биде поголема од цената на работите и материјалите од договорот (склучен помеѓу инвеститорот и изведувачот на работите) за монтажа (која може да биде зголемена со договорен процент).
За работите, кои во текот на градбата дополнително се договараат помеѓу инвеститорот и изведувачот на работите (дополнителни работи), осигурената вредност се утврдува според став (1) од овој член, доколку нивната вредност не преминува 10% од вредноста во договорот за осигурување. Ако оваа вредност ја преминува оваа граница од 10%, треба да се заклучи дополнителен договор помеѓу осигуреникот и осигурувачот.
Вредноста на осигурениот предмет од точка 3, став (1) на член 1 и точките 2, 3, 4 и 5 од став (2) на истиот член од овие Услови, е набавната цена на новиот предмет во време на настанување на осигурениот случај намален за вредноста на проценетата истрошеност (амортизација), ако поинаку не е договорено.

ПРИЕМ ВО ОСИГУРУВАЊЕ И ПРОЦЕНКА НА РИЗИК
Член 24

Пред склучување на договор за осигурување, осигуреникот пополнува пријава-прашалник за осигурување на објекти во монтажа. Врз осова на заверената и архивирана пријава - прашалник (понуда за осигурување) осигурувачот треба во рок од 8 дена да направи извид на местото на монтажата и да изврши процена на ризикот. Целта на проценката на ризикот е да се пресмета адекватна премија, франшиза и да се дефинираат специјални услови кои осиг- уреникот може да побара да бидат покриени со осигурување, како и потребни рестрикции на покритие.
По извршениот извид на лице место на монтажните работи, осигурувачот прави известие за прием во осигурување, во кое се дефинираат сите елементи кои се потребни за изработка на полисата (договорот за осигурување).

СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ОСИГУРУВАЊЕ
Член 25

Осигурување на објектите во монтажа може да го заклучи инвеститор или изведувач на работи, односно секој посебно за оној дел за кој има имотен интерес или договорна обврска да го спроведе осигурувањето од опасностите предвидени со договорот.

МЕСТО НА ОСИГУРУВАЊЕ
Член 26

Место на осигурување е подрачјето каде се обавува монтажата, со приначните складишта на тоа место, кои служат исклучиво за изведба на осигурениот објект во монтажа, ако не е поинаку договорено.

УТВРДУВАЊЕ НА НАДОМЕСТОК ОД ОСИГУРУВАЊЕ
Член 27

Висината на надоместокот од осигурување се утврдува:
во случај на уништување - според вредностите на осиг- урените предмети (член 23) во време на настанување на осиг- урениот случај, намалена за вредноста на остатокот;
во случај на оштетување во висина на трошоците потреб- ни за враќање во состојба пред оштетувањето по цена на материјалот и работите од договорот помеѓу инвеститорот и изведувачот на работите, намалена за вредноста на оста- тоците. Во трошокот за поправка се пресметуваат и трошоците за демонтажа, превоз и монтажа.
Поголемите трошоци за прекувремена работа, ноќна работа, работа на празници, се надоместуваат само тогаш ако тоа е експлицитно договорено.
Не се надоместуваат поголемите трошоци за поправка на работи што не биле предвидени со проектот, како: поголе- ми трошоци поради измена на начинот на изведување на работите или поради спроведување на подобрување, проширување или усовршување во однос на состојбата пред настанување на осигурен случај и поради потребните засилу- вања во врска со измена на статички елементи, па ни тогаш кога тие трошоци се предизвикани со настанување на осиг- урен случај.
Остатоците на уништените или оштетените предмети остануваат кај осигуреникот и се пресметуваат според вред- носта на денот на настанување на осигурениот случај и според состојбата во каква што биле веднаш по осигурениот случај.
Се смета дека предметот е уништен и штетата се прес- метува според став (1), точка 1 од овој член, ако трошоците за поправката ја достигнат вредноста на предметот намалена за вредноста на остатоците на денот на осигурениот случај.
Во секој остварен осигурен случај пресметаниот надоместок се намалува за договорената франшиза.
Со осигурување се опфатени само оние штети кои во моментот на монтажната незгода настанале на самиот осиг- урен објект или во границите на предвидениот и одобрениот проект за тој осигурен објект. Штетите предизвикани надвор од границите на така проектираниот објект не влегуваат во обврска на осигурувачот, доколку не е поинаку договорено.
Со склучување на договор за осигурување на објект во монтажа не се ослободуваат од меѓусебните обврски инвести- торот и изведувачот на работите, што тие ги имаат еден спре- ма друг, врз основа на договорот за монтажа и врз основа на техничките упатства, предмери, ценовник на работа и друга документација која претставува составен дел на нивниот меѓусебен договор за монтажа.
Ако предметите се осигурени на „прв ризик” од опаснос- тите, со чие остварување настане штета, надоместокот ќе се плати во висина на настанатата штета, а најмногу до догов- орената сума на осигурување на „прв ризик”. Одредбите за подосигурување во овој случај на се применуваат.

НАДОМЕСТОК НА ТРОШОЦИ
Член 28

На име трошоци за расчистување и уривање во врска со настанатиот осигурен случај, осигурувачот, ако не е поинаку договорено ги надоместува нужните издатоци за расчисту- вање и чистење на оштетениот осигурен предмет, а најмногу до 3% од вредноста на осигурениот предмет, погоден со
штета. Во трошоците за уривање влегуваат нужните трошоци
што договарачот на осигурувањето ги има по настанувањето на осигурениот случај за уривање на преостанатите оштетени неупотребливи делови и нивно носење до најблиското дозв- олено место за истовар.
Освен трошоците од став 1 на овој член, осигурувачот е во обврска да ги надомести трошоците во врска со настана- тиот осигурен случај кои се потребни пред почетокот на отстранување на штетата (техничката документација со претходните испитувања) но најмногу до 1% од вредноста на осигурените предмети погодени со штетата.
Осигурувачот е должен да ги надомести трошоците, загу- бите, како и другите штети предизвикани со разумен обид да се отстрани непосредна опасност од настанување на осигуре- ниот случај, како и обидот да се ограничат неговите штетни последици, па и тогаш ако тие обиди останале без успех. Ако осигуреникот не ја исполни својата обврска за спречување на осигурениот случај или обврската за спасување, а за тоа нема оправдување, обврската на осигурувачот ќе се намали за онолку за колку настанала поголема штета поради тоа неис- полнување.
Вкупниот надомест на име трошоци од став (1) и (2) од овој член и на име надомест од осигурувањето (член 26), не може да ја надмине сумата на осигурување, односно вредноста на осигурениот предмет погоден со штета. Трошоците од став (3) на овој член осигурувачот е должен да ги надомести дури и ако заедно со надоместокот на штетата од осигурениот случај ја надминуваат сумата на осигурување.
Нужните трошоци за отстранување и намалување на штетата направени по налог на осигурувачот се надоместуваат и тогаш кога заедно со надоместокот од осигурувањето (член
27) ја надминуваат сумата на осигурување.
Осигурувачот не е во обврска да ги надомести трошоците предизвикани со отстранување на причината на штетата, ниту трошоците на интервенција на противпожарното друштво или другите организации, чија должност е, според карактерот на работењето, да даваат бесплатна помош кога ќе настане осигурен случај.

ДОГОВОРЕНО САМОУЧЕСТВО (ФРАНШИЗА)
Член 29

Во секој остварен осигурен случај пресметаниот надомест се намалува за договорената франшиза (која се запишува во полисата).

ПОЧЕТОК И ПРЕСТАНОК НА ОБВРСКАТА НА ОСИГУРУВАЧОТ
Член 30

Обврската на осигурувачот започнува од моментот кога осигурените предмети ќе бидат истоварени на местото за монтажа, но, не пред тоа како што е предвидено во Општите услови за осигурување на имот.
Осигурувањето престанува со истекот на 24 часа од денот кој во полисата е означен како ден на истек на осигуру- вањето. Осигурувањето може да се продолжи со тоа што пре- мијата за продолжениот период се пресметува во согласност со одредбите на Тарифата за осигурување на објекти во монтажа.
Пробното оптоварување, или пробниот погон според овие Услови се смета како дел од монтажата и трае најмногу еден месец, а ако трае подолго, се пресметува дополнителна премија во согласност со важечката Тарифа на премии.

ПРЕСМЕТКА НА ПРЕМИЈА ОД ОСИГУРУВАЊЕТО
Член 31

Доколку се договори осигурување на вистинска вредност, премијата се пресметува на почетокот на осигурувањето однапред според утврдената премиска стапка од пресметковната вредност на објектот од договорот за монтажа, во време на склучување на договорот на осигурување. Конечната пресметка на премијата се врши врз основа на вистинската вредност на објектот (завршна ситуација) и вистинското времетраење на монтажата.
Ако се договори осигурување на поинаква вредност, премијата се пресметува од оваа вредност според утврдена премиска стапка.
Ако се договори осигурување со фиксна сума на осигурување, премијата се пресметува од оваа сума според утврдената премиска стапка.
Ако договорувачот на осигурувањето писмено пријави однапред мирување (најмалку за еден месец) на работите на објектот во монтажа, се признава попуст на премијата на осигурување на основните ризици и од ризикот одговорност од дејност на изведувачот на монтажните работи.

ОГРАНИЧУВАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ ВРЗ ОСНОВА НА ДРУГИ ОСИГУРУВАЊА
Член 32

Ако осигуреникот склучил и некое друго осигурување за предметите осигурени по овие Услови, во случај на настанување на штета надоместокот ќе се исплати врз основа на тие други осигурувања.
Врз основа на осигурувањето на објекти во монтажа, надоместокот ќе се исплати само тогаш ако покритието по тие други осигурувања не било доволно, и тоа до износот на непокриениот дел од штетата.

ВАЖНОСТ НА ОПШТИТЕ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ИМОТ
Член 33

Доколку не се во спротивност со овие Услови, на осигуру- вањата склучени според овие Услови се применуваат и Општите услови за осигурување на имот.

ЗАСТАРУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА
Член 34

Побарувањата на осигуреникот или на корисникот на осигурувањето, односно на трето лице од договорот за осигурување , застаруваат согласно одредбите од Законот за облигациони односи.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ
член 35

[1] За односите од договорот за осигурување се применува правото на Република Северна Македонија.
[2] За односите меѓу осигурувачот, договарачот и осигуреникот кои не се договорени во договорот за осигурување, се применува Законот за облигациони односи.

Постапка по приговори
Во случај осигурувачот и осигуреникот да не се согласат по однос на обемот и висината на штетата, осигуреникот има право на приговор во рок од 8 дена од приемот на писменото известување од осигурувачот, до Второстепената комисија за решавање на штети по приговор, која е должна во рок од 30 дена да одговори по приговорот.

Постапка по жалба
Договорувачот, односно осигуреникот во однос на работењето на Друштвото има право на жалба до Агенцијата за супервизија на осигурување како орган надлежен орган за супервизија на друштвата за осигуруавање.

Решавање на спорови

Евентуалните спорови кои би произлегле од договорот за осигурување, договорните страни ќе ги решаваат спогодбено, а доколку до спогодба не дојде надлежен е Основен суд Скопје 2 Скопје.

Овие Услови се донесени врз основа на Овластување на Одборот на директори на Друштво за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје дадено на својата редовна седница на 18.03.2019 година со Одлука бр.0203-04/03 и ќе се применуваат од 01.04.2019 година.